

ZO DOEN ZIJ HET: Samenwerking met partners

**BRUSSEL
VOL TAAL**

School

Imelda-Instituut, Sint-Jans-Molenbeek

Situering van de school

Het Imelda- Instituut biedt een verscheidenheid aan richtingen aan in de 2e en 3e graad met zowel een doorstroom als een arbeidsmarktfinaliteit. De Brusselse context zorgt ervoor dat de meeste leerlingen in de sociale context en vrije tijd Frans en/of een andere taal spreken.

Daarom hecht de school veel belang aan de thuistalen van de leerlingen. De school beschouwt die thuistalen als een opstap voor de leerlingen om ook Nederlands voldoende onder de knie te krijgen.

Wat?

Waarom?

Het Imelda-Instituut zet maximaal in om de taalverwerving van de leerlingen te versterken en hun taalregisters uit te breiden, zowel in het Nederlands als in de thuistalen. De school geeft een warme erkenning aan de thuistaal, terwijl ze ook de meerwaarde van Nederlands als onderwijstaal maximaal valideert. Daarbij beschouwt zij die talenkennis als een dubbel voordeel. Enerzijds betekent de erkenning van de thuistaal dat er een veilig leerklimaat is voor de leerlingen. Ze mogen er zijn zoals ze zijn. Anderzijds zorgt de aandacht voor het Nederlands en de kennis ervan voor een enorme meerwaarde voor de leerlingen in Brussel. Ze hebben door die talenkennis een economische voorsprong in het Brusselse werkveld.

Wat?

Algemeen merkt de school dat korte teksten en poëzie een toegangsport vormen om teksten, lezen en schrijven aan te brengen bij de leerlingen en hun horizon te verruimen. De school schakelt partners en jarenlange interne expertise in om bij de leerlingen taal centraal te stellen zodat leerlingen ervaren dat

- o taal een sociaal gebeuren is. Dit merken ze tijdens projecten waarin ze teksten exposeren, een bezoek brengen aan een woonzorgcentrum, ze gebruik maken van sociale media, enz.
- o taal hun identiteit bepaalt en vormt. Dit ondervinden ze tijdens workshops en auteurslezingen rond thema's die ze zelf belangrijk vinden.
- o taal deel uitmaakt van hun meerlagige identiteit. Tijdens herinneringseducatie doen de leerlingen ook aan burgerschapsvorming.

De school bouwt doelbewust aan een leerlijn om leerlingen beter het Nederlands te laten verwerven. In de eerste graad zet ze voornamelijk in op de spreekvaardigheid van leerlingen. Dit zet ze verder in de tweede graad via projecten waarin leerlingen op een creatieve manier aan de slag gaan met de taal. Dit zijn de TATA-projecten (TAAL en Talent). Op die manier probeert de school ook liefde voor de Nederlandse taal op te wekken bij de leerlingen.

- o Zo werken ze met graphic novels in verschillende talen. Daarbij staat de waardering voor de meertalige identiteit van de leerlingen centraal. De leerlingen leren zich te uiten met taal om hun

gevoelens, gedachten en beleving bij literaire teksten weer te geven. Ze lezen graphic novels in meerdere talen en maken een eigen versie, getekend of digitaal.

- De leerlingen deden verschillende poëzieworkshops: ze gingen creatief om met woord en beeld en konden daarbij experimenteren met hun meertalige bagage.
- In the Bookclub ervaren de leerlingen het nut van taaltransfers en leren ze die ook zelf toe te passen van het Frans naar het Nederlands en dan weer naar het Engels. Zo durven ze met talen aan de slag te gaan en wordt hun interesse voor culturele contexten opgewekt.

Franglish is een project binnen de afdeling Taal & Communicatie in de 2de graad. Dit project loopt al enkele jaren in de school. Leerlingen leren er communiceren in verschillende talen rond verschillende thema's uit de eigen leefwereld. Leerlingen trokken dit jaar op uitwisseling naar Rotterdam, zodat ook het Nederlands een plaats kreeg binnen het project.

In de derde graad ligt de nadruk op lezen en op de academische taalvaardigheid versterken in TALE (taal en leesvaardigheid). Dan zet de school maximaal in op geïntegreerd burgerschap en de competenties die de leerlingen nodig hebben in het hoger onderwijs.

Enkele tips

- Laat leerlingen zich op een creatieve manier uitleven met talen. Ze ontdekken de rijkdom en ontwikkelen een liefde voor taal, ook voor Nederlands.
- Zet samenwerkingsverbanden op met culturele partners, zeker met partners die de Brusselse identiteit bepalen. Het vergroot de culturele geletterdheid van de leerlingen en zorgt ervoor dat ze een band krijgen met de Nederlandse cultuur. Denk daarbij aan bijvoorbeeld aan
 - de KVS: het Brusselse theater dat repertoire herinterpreteert in relatie tot de stad. Daarbij heeft dit theaterhuis ook aandacht voor het meertalige aspect van de stad en gebruikt het concreet ook boventiteling in vele producties. Op die manier komen leerlingen in contact met producties rond thema's die aansluiten met hun leefwereld, in de context van de meertalige stad waarin ook het Nederlands een rol speelt. Meer dan eenmalig naar een voorstelling te gaan kijken, is het van belang om die voorstelling ook tijdens de lessen te kaderen. Dit vergroot sterk de impact ervan.
 - organisaties die werken rond slam poetry, zoals TRILL vzw en Kriticos, Kriebelsessies.
 - organisaties die inzetten op leesbevordering, zoals Literatuur Vlaanderen. De school had een writer in residence. Een klas ging aan het werk met een schrijver om zelf te schrijven. Een hele uitdaging die tegelijk het competentiegevoel in het Nederlands bij de leerlingen bevorderde.
 - auteurslezingen: daarvoor kun je een beroep doen op <https://www.auteurslezingen.be/>
 - de universiteiten en hogescholen: via weKONEKT.brussels zetten VUB, ULB en EhB in op verbinding en engagement in en met Brussel. De zesdejaars van het Imelda-Instituut maken in dat kader een lezing mee.

Illustraties

